

Maturitní témata – profilová část

Obor: 79-41-K/41Gymnázium

Předmět: zeměpis

Školní rok: 2025/2026

Forma: ústní zkouška před maturitní komisí

Seznam témat

Země a Měsíc, pohyby Země a jejich důsledky

postavení těles ve vesmíru, Sluneční soustava, tvar a velikost Země, pohyby Měsíce, slapové jevy, rotace a oběh Země, precese, nutace, ekliptika, Keplerovy zákony, den, rok, rovnodennost a slunovrat, časová pásma, datová hranice

Geometrická podstata map a DPZ – zeměpisné souřadnice, kartografické projekce, DPZ, rozdělení map, obsah map, měřítko, znázorňovací metody

poledník, rovnoběžka, zeměpisná šířka a délka, určování polohy, projekce a jejich využití, dálkový průzkum Země, měřítko, dělení map podle měřítko a podle obsahu (výškopis, polohopis, generalizace), znázorňovací metody

Litosféra – stavba a složení litosféry, endogenní činitelé, exogenní činitelé

stavba litosféry, složení litosféry, stavba a horninové složení zemské kůry, štíty, litosférické desky, sopečná činnost, zemětřesení, pohyb litosférických desek (vznik a zánik zemské kůry), vznik pohoří, eroze a zvětrávání, charakteristika a tvary exogenních procesů

Pod vlivem atmosféry-všeobecná cirkulace atmosféry, podnebné pásy, klimadiagramy, druhy větrů, složení a vertikální uspořádání, globální problémy spojené s atmosférou

cirkulace atmosféry, tlakové útvary, vzduchové hmoty, podnebné pásy na příkladech klimadiagramů, oceánský a pevninský typ podnebí, druhy větrů (pasát, monzun, bríza, fén, tornádo, hurikán, složení a stavba atmosféry, skleníkový efekt, El Nino, globální oteplování, narušení ozónové vrstvy

Modrá planeta – oceány a moře, pohyby mořské vody, globální aspekty oceánů, Voda a člověk-vodstvo na pevnině, příklady využití člověkem

charakteristika oceánů, vlastnosti mořské vody (salinita, teplota, barva, tvary oceánského dna), příčiny a důsledky pohybu mořské vody, tsunami, El Nino, povrchová voda (zdrojnice, vodní toky, jezera, přehrady), podpovrchová voda, důsledky regulace vody v krajině

Půda, zdroj obživy – půdotvorní činitelé, složení půdy, půdní druhy a půdní typy

půdotvorní činitelé a procesy, pevná, kapalná a plynná složka půdy, půdní horizonty a profily, humus, rozlišení půdních druhů a typů podle úrodnosti, zonální a azonální rozšíření půd, degradace půd

Živá planeta – biosféra, šířková pásmovitost a výšková stupňovitost, ekosystémy

základní pojmy (biocenóza, biotop, biodiverzita, ekosystém), vegetační pásy (rozmístění, srážky, teploty, organismy, využití člověkem), vegetační stupně (přírozená výšková stupňovitost, proměny vegetačních stupňů způsobené člověkem

Lidé na Zemi – biologické, kulturní a ekonomické znaky obyvatelstva

Maturitní témata – profilová část

Obor: 79-41-K/41Gymnázium

Předmět: zeměpis

Školní rok: 2025/2026

Forma: ústní zkouška před maturitní komisí

biologické znaky (pohlaví, věk, věková pyramida, rasa), kulturní znaky (národ, jazykové skupiny, nejrozšířenější jazyky, náboženství), ekonomické znaky (hospodářské sféry, nezaměstnanost)

Přelidněná planeta – demografická revoluce, rozmístění a pohyb obyvatelstva

fáze, příčiny a důsledky demografické revoluce, zákonitosti územního rozmístění obyvatelstva, přirozená měna obyvatelstva (porodnost, úmrtnost, přirozený přírůstek), příčiny, důsledky a směry migrací obyvatelstva, nejlidnatější země světa

Sídla a osídlení – rozdělení, funkce a velikost sídel, urbanizace, světová velkoměsta

přechodná a trvalá (městská, vesnická), základní pojmy (urbanizace, suburbanizace, aglomerace, konurbace, megalopole, metropole, city, slumy), největší města světa

11. Zemědělství světa

znaky a příklady extenzivního a intenzivního způsobu hospodaření, rostlinná a živočišná výroba (lokalizační faktory, hlavní plodiny a zvířata různých regionů), rybolov, lesnictví

Průmysl světa

sektorová struktura, těžební a energetický průmysl (obnovitelné a neobnovitelné energetické zdroje, výskyt hlavních nerostných surovin, výhody a nevýhody různých druhů výroby energie), zpracovatelský průmysl (lokalizační faktory, průmyslové oblasti, hutnický, strojírenský, chemický a spotřební průmysl), vztahy mezi jednotlivými sektory, HDP

Austrálie a Nový Zéland

charakteristika přírodních a socioekonomických podmínek

USA a Kanada

charakteristika přírodních a socioekonomických podmínek

Státy Střední a Jižní Ameriky

charakteristika přírodních a socioekonomických podmínek

Afrika

charakteristika přírodních a socioekonomických podmínek

Rusko a bývalé státy SNS

charakteristika přírodních a socioekonomických podmínek

Státy jižní a jihovýchodní Asie – od Blízkého východu po Zadní Indii

charakteristika přírodních a socioekonomických podmínek

Čína, Japonsko, Mongolsko

charakteristika přírodních a socioekonomických podmínek

Maturitní témata – profilová část

Obor: 79-41-K/41Gymnázium

Předmět: zeměpis

Školní rok: 2025/2026

Forma: ústní zkouška před maturitní komisí

Státy Západní Evropy – Velká Británie, Irsko, Benelux, Francie, Německo, Švýcarsko, Rakousko

charakteristika přírodních a socioekonomických podmínek

Státy severní Evropy – Norsko, Švédsko, Finsko, Island, Dánsko

charakteristika přírodních a socioekonomických podmínek

Státy střední Evropy – Polsko, Maďarsko, Slovensko

charakteristika přírodních a socioekonomických podmínek

Státy jižní Evropy a Balkán – Španělsko, Portugalsko, Itálie, Řecko, státy bývalé Jugoslávie

charakteristika přírodních a socioekonomických podmínek

Česká republika – střecha Evropy

základní klimatické jevy (srážky a teploty) a faktory ovlivňující podnebí ČR, podnebné oblasti, hydrologické poměry (úmoří, vodní toky, vodní plochy)

Česká republika – zemědělství, průmysl, – obyvatelé a sídla

předpoklady, rozmístění a využití zemědělských oblastí (srážky, teploty, půdní typy, rostlinná a živočišná výroba, hlavní průmyslová odvětví a jejich rozmístění, pohyb, struktura a demografický vývoj obyvatelstva, administrativní členění České republiky, hlavní rozvojová jádra a periferní oblasti, velkoměsta, aglomerace)